

MS-DOS İşletim Sistemi

Dosya (File) ve Dizin (Directory) Kavramı

MS-DOS işletim sisteminde, içinde bilgilerin yazıldığı en küçük birime **dosya (file)** denir. Disk veya disketin bilgilerin kaydedildiği manyetik yüzeyin tamamı **Ana dizin (Root Directory)** olarak adlandırılır. Oluşturulan dosya disk veya disket üzerinde ana dizine kaydedilebilir. Fakat bazı durumlarda belirli amaçlar için hazırlanmış veya bir ortak özelliğe sahip dosyaları bir grup altında toplanır ve bir isim verilir. Bu gruplara da **Dizin (directory)** denir. Eğer istenirse dosyaların bir kısmını da bazı özelliklere göre de gruplandırılarak alt gruplar oluşturulabilir ve isim verilebilir. Bunlara da **Alt Dizin (Sub Directory)** adı verilir. Disk veya disket üzerinde dizin ve alt dizin oluşturulması, istenilen bilgilere erişilmesini kolaylaştırarak ve hızlandırarak bilgisayarın verimini artırır.

MS-DOS İşletim Sisteminde Dosya ve Dizin İsmi

MS-DOS işletim sisteminde dosya ve dizinlerin ismi iki bölümden oluşur. Birinci kısım dosya veya dizinin ismi, diğeri ise dosya veya dizinin uzantısıdır. Dizin adlarının da uzantısı olabilir fakat genel yaklaşım dizin isminin uzantısız kullanılmasıdır. Örneğin: KAYITLAR.LIS, burada KAYITLAR dosya ismi, LIS ise uzantısıdır. Dosya ismi en fazla **8** karakterden oluşabilir. Dosya ismi içerisinde *** , : ; . = / \ < > | [ ]** gibi özel karakterler bulunamaz. Dosya ismi sistem için özel anlamı olan PRN, NULL, COM1, COM2, LPT1, LPT2, LP3 gibi tanımlamalar dosya ismi olarak kullanılamaz.

Dosya uzantısı 3 karakterden oluşur. MS-DOS işletim sistemi, dosya uzantısına bakarak nasıl bir işlem yapacağına karar verir. MS-DOS, dosya uzantısı **BAT**, **COM** ve **EXE** olan dosyaları doğrudan çalıştırabilir. MS-DOS işletim sisteminde;

COM uzantısı doğrudan çalışabilecek ve içinde derlenmiş programların kayırlı bulundupu dosyaların uzantısı,

EXE uzantısı, **COM** gibi doğrudan çalışabilecek dosyaların uzantısı,

SYS donanımı tanımlayan dosyaların uzantısı,

BAT toplu işlem dosyaların uzantısıdır.

Uzantısı **BAT**, **COM** ve **EXE** olan dosyaların sadece adını vermek yeterlidir. Aynı ada sahip uzantısı COM, EXE ve BAT olan dosyalar varsa öncelik sırası: **COM**, **EXE** ve **BAT** şeklindedir.

MS-DOS işletim sistemi için özel anlamı olan bu uzantılardan başka bilgisayar kullanıcılarının yaygın olarak tercih ettiği dosya uzantıları da vardır. Örneğin, **DAT** uzantısı, dosyanın veri dosyası olduğunu, **TXT** uzantısı dosyanın ASCII kodunda metin dosyası, **LIS** uzantısı, dosyanın içinde bir liste kayıtlı olduğunu gösterir. Ayrıca ileride açıklanacak olan paket programlarla oluşturulan dosyaların kendilerine özel uzantıları vardır. Örneğin, **DOC** uzantısı Word programı ile oluşturulmuş, **XLS** ise dosyanın Exel ile oluşturulmuş bir dosya olduğunu gösterir.

JOKER Kullanımı

İşletim sisteminin komutları kullanılırken yaygın olarak iki **JOKER** karakter vardır: *, tüm karakterlerin ve ? tek bir karakter yerine geçer.

Örneğin:

- *.* Dosya adı ve uzantısı ne olursa olsun bütün dosyalar
- *.BAT Dosya adı ne olursa olsun uzantısı BAT olan tüm dosyalar
- ???.* Adı en fazla 3 karakterden oluşan ve uzantısı ne olursa olsun tüm dosyalar
- A????.* Dosya ismi en fazla 5 karakterli ve A ile başlayan, uzantısı ise E ile başlayan tüm dosyaları ifade eder.

Prompt (Komut Uyarıcısı)

Komut uyarıcısı (prompt) bilgisayarın komutların algılayarak, yerine getirmeye hazır olduğunu gösterir. Bu, işletim sistemi disket sürücüdeki disketten yüklenmiş bir bilgisayarda **A:\>** şeklindedir. Komut uyarıcısındaki sürücü ismi belirtilmediği sürece doğrudan ilişki kuracağı sürücüyü gösterir. Bu sürücü o andaki **aktif sürücü** olarak adlandırılır. Sabit diskten işletim sistemi yüklenen bilgisayarda ise komut uyarıcısı **C:\>** şeklindedir ve doğrudan ilişki kuracağı sürücünün sabit disk sürücüsü olduğunu gösterir. Aktif sürücüyü değiştirmek için, aktif sürücü olması istenen sürücünün adı yanına : (iki nokta üst üste) konularak ENTER tuşuna basılır.

Örneğin ekranki komut uyarıcısı C:\> iken, A sürücüsünü aktif sürücü yapmak için **C:\>A:** yazılır ve ENTER tuşuna basılır.

SSS (Sık Sorulan Sorular)

Merhabalar, bana bu doküman ile ilgili çok fazla soru geldiği için artık bunları bir SSS'te toplamaya karar verdim.

1. MS-DOS programını nereden temin edebilirim?

Cevap: MS-DOS Windows ile birlikte gelmektedir. Ancak Windows XP artık DOS'un eskidiğini ve artık gerek duyulmadığını düşünüyor. Siz Windows XP'de bu komutları uygulamak için şu programı denemelisiniz: Başlat\Tüm Programlar\Donatılar\Komut İstemi. Bu şekilde ms dos komut istemini açmış olursunuz. Windows ME'de de aynı şekilde açabilirsiniz. Windows ME'den itibaren gelen bir şeydir, hatırlarsanız, Win 98'de Bilgisayarı kapat seçeneğinde MS-dos kipinde başlat seçeneği de yer alırdı. Win ME ve ileriki sürümlerde bu kaldırıldı.

2 Bilgisayarımı nasıl formatlarım?

Cevap: Bilgisayar formatlamak özen ister çünkü yanlış bir şey yaptığınızda çok üzücü sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Sistem bakımından söyleyemiyorum, aile fotoğraflarınız, önemli dökümanlarınız sonsuzluğa gönderilir. Bilgisayarı çok büyük hatalar olduğunda formatlayınız. Ancak 6 ayda bir format atmak internete giren bir ev kullanıcısına iyi gelir ☺. Format için gerekli komut aşağıda yazılıdır. Format için gerekli olan programı bulmak için bir sonraki yardımı okuyunuz.

3. Başlangıç disketini nereden bulabilirim?

Cevap: Maalesef Windows XP'de başlangıç disketi yaratabiliyorsunuz ancak bu hiçbir işe yaramıyor. Size tavsiyem bir arkadaşınızdan yada Win 98 kullanan bir internet café'den başlangıç disketi yaptırmanız. Eğer Windows 98 kullanıyorsanız, Denetim Masası\Prog. Ekle Kaldır\Başlangıç Disketi buradan başlangıç disketi oluşturup, Windows aktif değilken yapabileceğiniz işlemleri (format vs.) buradan yapabilirsiniz.

MS DOS Komutları

Ms-dos komutları iç ve dış komutlar olmak üzere iki gruba ayrılır.

İç Komutlar: Bu komutlar COMMAND.COM dosyasının geçici bölümünde kayıtlı olan komutlardır. COMMAND.COM dosyası belleğe yüklendikten sonra doğrudan kullanılabilir.

Dış Komutlar: Bu komutlar sabit disk üzerinde kayıtlı dosyalar şeklindedir. Herhangi bir dış komutun kullanılabilmesi için, o komuta ait dosyaların disk veya disket üzerinde kayıtlı olması gerekmektedir. Aksi takdirde söz konusu komut kullanılamaz.

MS-DOS işletim sisteminde en çok kullanılan iç ve dış komutlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

İç Komutlar		Dış Komutlar	
DIR	COPY	FORMAT	MEM
DATE	DEL	CHKDSK	XCOPY
TIME	REN(RENAME)	LABEL	DOSKEY
PROMPT	TYPE	ATTRIB	PRINT
MD (MKDIR)	VOL	BACKUP	EDIT
CD (CHDIR)	CLS	RESTORE	DELTREE
RD (RMDIR)	VER	DISKCOPY	TREE
PATH			

CLS (Clear Screen)

Bu komut ekranda yazılı bulunan komut uyarıcı dışındaki her şeyi temizler.

Örnek:

C:\>CLS Tüm ekrandaki yazılar silinir.

DIR (Show Directory)

DIR komutunun kullanım amacı disk/disket üzerindeki dizin ve dosyaları görüntülemektir ve genel kullanımı aşağıdaki gibidir:

DIR [sürücü:][/dizin adı][dosya adı] /p/w/s

/p Sayfa seçeneğidir. Yani dizin ve dosyaların ekrana sayfa ,sayfa görüntülenmesini sağlar.

/w Dizin ve dosya adlarının 5 sütun halinde ekranda görüntülenmesini sağlar.

/s Dizin ve dosya adlarının 5 sütun halinde ekranda görüntülenmesini sağlar.

Örnek:

C:\>DIR/p C:\progra~1\winrar C:\Program Files klasöründeki Winrar klasörüne gözatar.

DATE

Bu komut tarihin görüntülenmesi, görüntülenen tarih yanlış ise düzeltilmesi için kullanılır:

DATE [GG-AA-YY]

Örnek:

C:\>DATE 31-12-2003 Tarihi 31/12/2003 olarak değiştirir.

TIME

Bu komut zamanın görüntülenmesi, görüntülenen zaman yanlış ise düzeltilmesi için kullanılır:

TIME [saat:dakika:saniye, saniyenin 1/100'ü]

Örnek:

C:\>TIME 12:30:00 Zamanı 12.30.00 olarak değiştirir.

PROMPT

DOS işletim sistemi yüklendiği zaman ekranda görüntülenen komut uyarıcı kullanıcı tarafından **PROMPT** komutu kullanılarak değiştirilebilir:

PROMPT [[metin][\$karakter]...]

Genelde makine açıldığı zaman **A:\>** veya **C:\>** şeklinde komut uyarıcısı ekranda gözükür. Aşağıda verilen karakterler kullanılarak farklı komut uyarıcıları elde edilebilir. Bu komut ile istenen komut uyarıcısının görüntülenmesi için görüntülecek karakterin başına \$ işareti konulmalıdır.

Görüntülecek uyarıcılar	Karakter
\ Aktif dizini gösteren prompt	P (Path)
= karakterini gösteren prompt	Q (Equal)
\$ karakterini gösteren prompt	\$
Zamanı gösteren prompt	T (Time)
Sürümünü (versiyon) gösteren prompt	V (Versiyon)
> karakterini gösteren prompt	G (Greater)
< karakterini gösteren prompt	L (Less)
karakterini gösteren prompt	B

Örnek: **C:\>PROMPT \$P\$B** = C:\> olan uyarıcıyı, C:| yapar.

MD & MKDIR (Make Directory)

Bu komut dizin oluşturmak için kullanılır. Komutun kullanım şekli:

MD [sürücü:][yol] dizin adı

Örnek:

C:\>MD deneme C:\ sürücüsünde deneme adlı bir klasör oluşturur.

CD & CHDIR (Change Directory)

Bu komutun kullanım amacı bir dizinden diğer bir dizine geçmektir. Yani istenilen dizini aktif hale getirmektir.

CD (CHDIR) [Sürücü:][yol] dizin adı

Örnek:

C:\>cd deneme C:\ sürücüsündeki deneme klasörünü aktif hale getirir.

VER (Version)

Bazı durumlarda kullanılan DOS sürümünü bilmek gerekebilir. Bu durumda, bu komut uygulanır.

Örnek:

C:\>VER yazdığınızda, **Windows Millennium [Sürüm 4.90.3000]** gibi bir ifade çıkacaktır.

RD & RMDIR (Remove Directory)

Disk veya disket üzerinden dizin silmek için kullanılan komuttur:

RD (RMDIR) [sürücü][yol] dizin adı

RD komutu ile bir dizini silmek için,

1. Silinecek bir dizinin tamamen boş olması gerekir. Eğer dizin içerisinde dosyalar ve alt dizinler varsa önce bunlar silinmelidir.
2. Silinecek bir dizinin aktif olmaması gerekir.

Örnek:

C:\>RD deneme C:\ sürücüsünde deneme adlı klasörü siler.

TYPE

Bu komut ASCII(American Standart Code for Information Interchange) kodunda oluşturulmuş iki dosyayı birleştirmek, ASCII kodunda oluşturulmuş bir dosyayı yazıcıdan almak için kullanılabileceği gibi, bu komutun en önemli kullanım amacı, ASCII kodunda oluşturulmuş metin dosyalarının içeriğini ekranda görüntülemektir. ASCII kodundaki bir dosyanın içeriğini ekranda görmek için;

TYPE [sürücü:][dizin]dosya adı [more]

More MORE seçeneğinin görevi dosya içeriğini sayfa sayfa ekranda göstermektir.

Örnek:

C:\>deneme.txt|more C:\ sürücüsündeki deneme.txt dosyasını sayfa sayfa görüntüler.

C:\>deneme.com C:\ sürücüsündeki deneme.com dosyasını görüntüler.

DEL

Disk veya disketteki varolan dosya veya dosyaların silinmesi için uygulanır.

DEL [sürücü:][dizin] dosya adı

Örnek:

C:\> del \Belgel~1\deneme.xls C:\Belgelerim klasöründe bulunan deneme.xls dosyasını siler.

C:\> del \Belgel~1 C:\Belgelerim klasöründe bulunan tüm dosyaları siler.

COPY

Bu komut ile ASCII kodunda oluşturulmuş dosyalar birleştirilebilir, yazıcıdan alınabilir. Bu komut ile ASCII kodunda metin dosyaları oluşturulabilir ASCII kodunda bir dosya yazıcıya veya başka bir birime kopyalanabilir. Fakat bu komutun en yaygın kullanım amacı; bir veya birden fazla dosyanın bir disk veya disket ortamından başka bir ortama farklı isimlerdeki dosyalarla veya dizine kopyalanmasıdır.

COPY [kaynak adres] dosya adı [hedef adres] [dosya adı]

COPY [Sürücü 1:][dizin1]dosya adı [sürücü 2:][dizin2] dosya adı /v

/V Kopyalama işleminin doğruluğunu kontrol eder. Yani, okuduğu bilgiler ile yazdığı bilgilerin birbiri ile aynı olup olmadığını kontrol eder.

Örnek:

C:\>copy C:\Belgel~1 D:\Belgel~1/v C:\Belgelerim klasörünün içeriğini D:\Belgelerim klasörüne kopyalar. Ayrıca kopyaladıklarının doğruluğunu kontrol eder.

VOL

Disk veya disketin varsa etiketini ve seri numarasını ekrana getirir.

VOL [sürücü]

Örnek:

C:\>VOL C: sürücüsünün seri numarasını görüntüler

C:\>VOL A: A:\ sürücüsünün seri numarasını görüntüler

PATH

Çalıştırılabilir dosyalar için arama dizinleri oluşturmak amacıyla kullanılır. Bir program çalıştırılmak istendiği zaman önce aktif olan yani içinde çalışmakta olan dizine bakılır. Eğer program bu dizinde bulunmaz ise **PATH** komutu ile belirlenmiş olan dizinlere bakılır.

PATH [sürücü:][dizin]; [sürücü:][dizin]

Örnek:

C:\>PATH C:\Windows;C:\Pascal Kullanılacak bir dosya önce aktif dizinde aranır, bu dizinde bulunamazsa önce **Windows** daha sonra **Pascal** dizinlerinden söz konusu dosya aranır.

EDIT

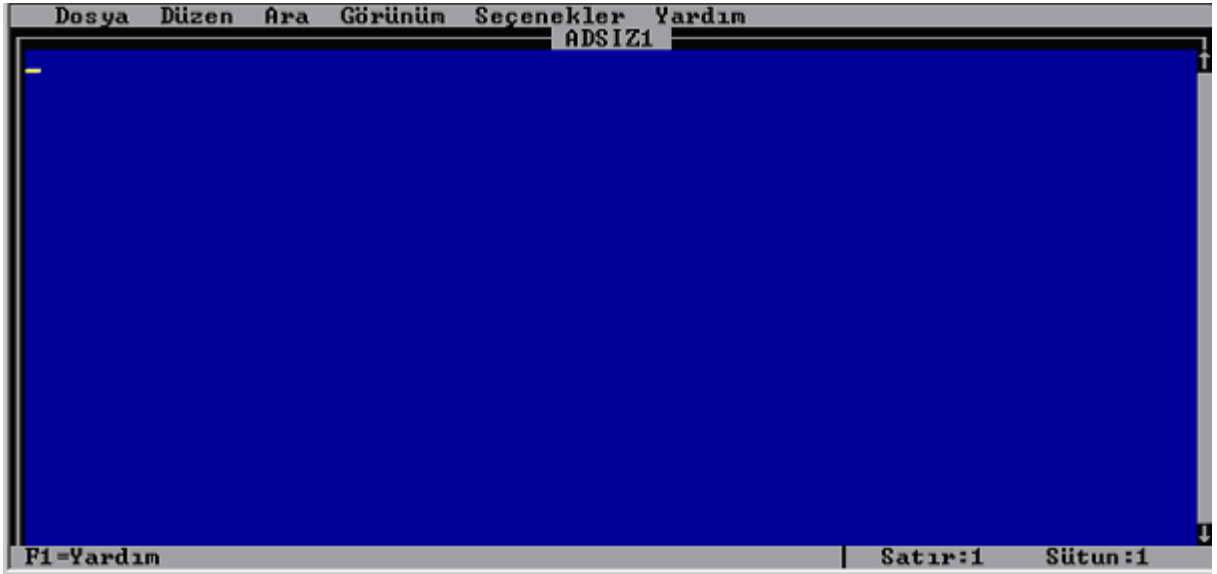
Edit komutu MS-DOS işletim sisteminin bir metin editörüdür. Bu komut ile ASCII kodunda metin dosyaları oluşturabilir, ASCII kodundaki metin dosyalarını düzenlenebilir.

EDIT [sürücü:][dizin]dosya adı

Örnek:

C:\>EDIT C:\Belgel~1\deneme.txt Belgelerim klasörü içindeki deneme.txt dosyasını düzenlemek amacıyla açar.

C:\>EDIT Metin editörünü açar. Bu şekilde yeni bir dosya yaratılabilir, farklı yerlere kaydedilebilir.

MS-DOS Metin editörü

FORMAT

Format komutu, belirlenen sürücüdeki disk veya disketi MS-DOS'un kullanımına hazır hale getirmek için kullanılır. Daha sık olarak disketler biçimlendirilir. Eğer sistemin bulunduğu sürücü formatlanırsa (Biçimlendirilirse) bilgisayarınızı tekrar açamazsınız. Bu daha çok yeni bir işletim sistemi kurmak için kullanılır. Deneyimsiz kullanıcılar bu komutu kullanırken çok dikkatli olmalıdırlar. Çünkü format komutu **tüm bilgileri siler!** Yani formatlanan sürücüde hiçbir bilgi kalmaz. Ancak **UNFORMAT** komutu ile bu bilgiler yeniden kazanılabilir. Bu komut ile yeni bir ana dizin, yeni bir FAT(File allocation table, dosya yerleşim tablosu) oluşturulur. Disket üzerinde mantıksal bölümler olan iz ve sektörler oluşturulur. Ayrıca istenirse bu komut ile bilgiler yeniden kazanılmayacak şekilde silinebilir ve hızlı biçimlendirme yapılabilir.

Biçimlendirme yapılırken MS-DOS tarafından her disketin 0. yüzündeki 0. izin 0. sektöründe BOOT sektörü oluşturulur ve bu sektörün aracılığı ile MS-DOS, o disketi tanır. BOOT sektörü bozuk olan bir disket MS-DOS tarafından kullanılamaz.

Disk/diskete yazılan dosyalara hızlı erişim için dosyaların yerleşimine ait bir tablo oluşturulur. Ayrıca disket üzerindeki kullanılabılır ve bozuk sektör numaraları da bu tabloda kayıtlıdır.

Her kullanıcının disk/disket üzerinde kullandığı ana dizin (root directory) de biçimlendirme sırasında oluşturulur. FORMAT komutunun pek çok seçeneği vardır. Fakat bu komutun en yaygın olarak kullanılan seçenekleri ve bu komutun kullanım şekli aşağıdadır.

FORMAT sürücü: [/v isim][/q][/u][f:kapasite][/s]

/v Biçimlendirilen disk veya diskete isim vermek için kullanılır.

/q Hızlı biçimlendirme yapar. Disk/disket üzerindeki kullanılamaz alanlar işaretlenmez, sadece disket üzerindeki bilgiler silinir.

/u Bir disk/disket üzerindeki bilgiler kurtarılamayacak şekilde silinerek biçimlendirilir.

/f Biçimlendirilecek disketin kapasitesini belirtir.

/s Sistem disketi oluşturur. Hem disketi biçimlendirir hem de disket üzerinde sistem dosyalarını aktarır.

Örnek:

C:\>FORMAT A:/u A: üzerindeki bilgileri kurtarılamayacak şekilde biçimlendirir.

C:\>FORMAT A:/v:Sistem /s A: disketini ismi Sistem olacak şekilde biçimlendirir ve üzerine sistem dosyalarını kopyalar.

C:\>FORMAT D:/q D: sürücüsündeki bilgileri hızlı bir biçimde siler.

ATTRIB

Oluşturulmuş olan dosyaların varsa verilmiş olan özelliklerini ekranda görüntülemek için kullanılır.

ATTRIB [sürücü:][dizin][dosya adı]

Dosyalara özellikler vermek yada verilen özellikleri almak için ise;

ATTRIB [+R][-R][+A][-A][+S][-S][+H][-H] dosya adı

/R Dosyanın sadece okunabilir olmasını sağlar

/A Dosyaya arşiv özelliği koyar.

/S Dosyanın sistem dosyası olmasını sağlar

/H Dosyanın gizli olmasını sağlar.

Bu komut ile seçeneklerin “+” işaretli kullanılması dosyaya o özelliğin verilmesini, “-“ işareti o dosyadan o özelliğin kaldırılmasını sağlar.

Örnek:

C:\>ATTRIB C:\örnek*.* Örnek klasörü içindeki tüm dosyaların özelliklerini görüntüler.

LABEL

Bu komut disk/disketin varsa etiketini değiştirmek için kullanıldığı gibi, etiketi olmayan disk/diskete etiket vermek için de kullanılır.

LABEL sürücü: [isim]

Örnek:

C:\>Label Bu komut sonrasında, ekranda böyle bir yazı olacaktır:

C sürücüsündeki birimin etiketi yok

Birim Seri Numarası ****_****

Birim etiketi (11 karakter, boş bırakmak için ENTER)?

DELTREE

Bu komut, bir dizini içerisindeki alt dizinler ve dosyalarla birlikte silmek için kullanılır.

DELTREE [sürücü:][[dizin] dizin adı

DELTREE komutu hem DEL hem de RD komutunun işlevlerini birlikte yerine getirmektedir. Bir dizin silinmek istendiği zaman içindeki dosyaların özelliklerine bakılmaksızın, dosyaların hepsi silinir.

Örnek:

C:\>Deltree C:\Deneme Bu komut ile, **Deneme** klasörünün tamamı silinir. İçindeki tüm alt dizinler ve dosyalar ile birlikte.

CHKDSK

Bu komut disk/disket üzerindeki toplam alanı, bunun ne kadarının ne şekilde kullanıldığını ve ne kadarının kullanılmaz (eğer var ise) durumda olduğunu ekranda görüntüler. Disk/disket üzerindeki hataları kontrol ederek düzeltir. Fakat **SCANDISK** daha geliştirilmiş bir MS-DOS dışı komutudur ve **CHKDSK** komutu yerine kullanılması tavsiye edilmektedir.

CHKDSK [/f][/v]

/f Seçeneği sürücüdeki ve dosyalardaki hataların düzeltilmesini sağlar.

/v Seçeneği kontrol edilen tüm dosyaların adını listeler.

```
C:\>chkdsk
CHKDSK bu sürücüdeki hataları incelememi.
Bu sürücüdeki hataları algılanak ve gidermek için SCANDISK kullanmalısınız.
Birin Seri Numarası 3B3F-1ADB

10.231.392 kilobayt toplam disk alanı
6.342.984 kilobayt boş

her ayırma biriminde      8.192 bayt
diskteki toplam          1.278.924 ayırma birimi
disk üzerinde            792.873 ayırma birimi kullanılabilir

655.360 bayt toplam bellek
573.328 bayt boş
```

MS-DOS altında **chkdsk** yazıldığında alınan sonuç

MEM

Bu komut belleğin kullanılan bölümlerini ve boş kısımlarını ekrana getirir.

MEM [/c]/[d]/[f]/[m]/[p]

- /c Geleneksel ve üst bellekte kayıtlı programların listesini verir.
- /d Bellekte yüklü program ve sürücüler hakkında bilgi verir.
- /f Bellekteki boş alanların görüntülenmesini sağlar.
- /p MEM komutu ile verilecek bilgilerin sayfalar halinde verilmesini sağlar.

```
C:\>mem

Bellek Türü          Toplam  Kullanılan      Boş
-----
Geleneksel          640K      80K             560K
Üst                  0K        0K              0K
Ayrılan              0K        0K              0K
Uzatılmış (XMS)     65.535K   ?              228.136K
-----
Toplam bellek       66.175K   ?              228.696K
Toplam 1 MB altı    640K      80K             560K
Toplam Genişletilmiş (EMS)          64M <67.108.864 bayt>
Boş Genişletilmiş (EMS)             16M <16.777.216 bayt>
Çalışabilecek en büyük program boyu 560K <573.328 bayt>
En büyük boş üst bellek bloğu        0K <0 bayt>
MS-DOS üst bellek alanında yerleşik.

C:\>
```

MEM komutu yazılarak ENTER'a basıldığında ekrana böyle bir yazı çıkar.

XCOPY

Disk veya disket üzerindeki dizinleri kopyalamak için kullanılır. XCOPY ile sistem dosyaları ve gizli dosyalar kopyalanmaz. Bu komutun genel kullanım şekli ve seçenekleri aşağıdadır:

XCOPY kaynak hedef [/a | /m]/[d: tarih]/[p]/[s]/[e]/[v]/[w]

- /a | /m Arşiv niteliğindeki dosyalar /a parametresi ile kopyalanır ise arşiv niteliği sonradan değiştirilemez. /m parametresi ile kopyalanan dosyaların arşiv niteliği sonradan değiştirilebilir.
- /d: tarih Belirtilen tarih ve sonrasına ait dosyaları kopyalar.
- /p Hedef dizinler oluştururken kullanıcıya sorulmasını sağlar
- /s İçinde dosya ve alt dizinler olan dosyaları kopyalar.
- /e Boş dizinlerin kopyalanmasını sağlar.
- /v Kopyalama işleminin doğruluğunu test eder.
- /w **Dosyaları kopyalamak için bir tuşa basın** mesajını vererek kopyalama işlemine başlanması için komut bekler.

Örnek:

C:\>XCOPY C:\deneme A: Deneme klasörü ve tüm alt dizinlerini A: içerisine kopyalar.

DISKCOPY

Bir disketin içeriğini aynen başka bir diske kopyalar. Hedef disketin formatlı yada formatsız olması önemli değildir. DISKCOPY ikinci disket formatsız ise formatlar ve birinci disketin içeriğini bu disketin üzerine kaydeder. DISKCOPY ile kullanılacak disketlerin mutlaka boyut ve kapasite bakımından aynı özelliklerde olması gerekir ve bu komut aşağıdaki şekilde kullanılır.

DISKCOPY kaynak hedef [/1][/v][/m]

- /1** Çift yüzlü disketin sadece ilk yüzünü kopyalar.
- /v** Disketleri kopyalarken bilgilerin doğruluğunu da test eder.
- /m** Disketleri kopyalamak için sadece belleği kullanır.

Örnek:

C:\>DISKCOPY A: B: A: disketindeki bilgileri B: disketine kopyalar.

DOSKEY

Bilgisayar kullanıldığı sürece verilen komutları saklamak, tekrar kullanmak ve uzun komutları kısa makroar halinde yazabilmek için DOSKEY komutu kullanılır. DOSKEY komutu ile girilen bütün komutlar bellekte saklanır. İstenildiğinde yukarı ve aşağı yön tuşları ile çağrılır. Bellekten F7 fonksiyon tuşu ile listelenir. F9'a basıldığı zaman işlerlik kazanması istenen komutun bulunduğu satırın seçimi için **Satır numarası** mesajı ekrana görüntülenir ve istenene satır numarası seçilerek ENTER tuşuna basılır.

DOSKEY komutunu kullanarak makrolar yazmak ta mümkündür. Makro, art arda tekrarlanacak komutların bir defada işletilebilmesine olanak veren bir çeşit programdır. DOSKEY komutunu kullanarak bir makro tanımlamak için, komut verildikten sonra makro ismi verilir:

DOSKEY D=DIR/W/P

Burada "D" makro adıdır. Komut verildikten sonra D komutu girildiği zaman DIR/P/W komutu çalışacaktır. Aynı makro ismi altında birden fazla komut ta tanımlanabilir. Bunun için komutlar arasına \$T ifadesi konur:

DOSKEY D=DIR/P/W \$T DATE

Burada D komutu verilirse, önce DIR/P/W komutu çalışacaktır. Daha sonra da DATE komutu çalışarak tarihi ekrana gösterecek ve gerekiyorsa değişiklik yapılmasına olanak tanıyacaktır.

DOSKEY komutu kulanılarak makro tanımlanırken parametre de kullanılabilir.

DOSKEY D=DIR \$1

Şeklinde bir makro tanımlanırsa, D komutu verildikten sonra hangi sürücü ve/veya dizin olduğunun tanımlanması gerekir. Buradaki \$1 bir parametredir ve makro çalıştırılırken tanımlanmalıdır.

Eğer kullanıcı DOSKEY komutunu kullanarak tanımladığı makroları saklamak isterse;

DOSKEY / macros >dosya adı

Komutunu kullanmalıdır. Bu komut verildiği zaman o ana kadar tanımlanan tüm makrolar adı verilen dosyaya kaydedilecektir. Tanımlanana makroları yine kullanabilmek için dosyaya edit komutu ile girmeli ve her satırın başına DOSKEY komutunu yazmalıdır.

Bilgisayar Ortamına Geçiren: **Halil Can Kaşkavalcı**

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı Liseler için Bilgisayar 1 Kitabı

Açıklamalar

Merhabalar, işte tekrar karşınızdayım. Herkes tarafından beğenilen **MS-DOS komutları** dökümanı eskiden .doc formatında sadece Word XP ile açılıyordu. Artık dünyaca E-Kitap formatı olarak bilinen Adobe'un .PDF formatında ve içine SSS, Dosya dizin Kavramı, Dosya ve Dizin adlandırma, Joker karakter kullanımı ve Prompt (Komut Uyarıcısı) yazıları eklenmiştir. Bu şekilde artık sürekli bana mail attığınız ve cevabını merak ettiğiniz soruları burada bulabilirsiniz. Lütfen burada olan soruların cevabını sormayınız. (Yetti artık herkese tek tek uzun cevaplar vermek :))

Bana ulaşmak isterseniz lütfen aşağıdaki mail adreslerini kullanın:

cracksgroup@yahoo.com

Admin@SiirBuketi.net